

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NDE GAZETECİLİK

Celalettin AKTAŞ

Amerika Birleşik Devletleri'nde Yazılı Basının Gelişimi

Koloni Gazeteleri

Amerikan koloni gazeteciliğinin kökeninde, Britanya basının biçimini ve içeriği yatsıtmaktadır. İlk koloni gazetesi 1638 yılında Cambridge-Massachusetts'de, Benjamin Harris isimli bir İngiliz tarafından çıkarılan, üç sayfalık Public Occurrences' dır. Bu gazete, ilk sayısında yayınlamış olduğu belirsiz ve şüpheli haberler sonucunda; Koloni Valisi ve Massachusetts Eyalet Konseyi'nin aldığı bir kararla yayınına son verilmiştir. Kolonilerin ilk sürekli haftalık gazetesi Boston Newsletter, 1704 tarihinde yayın hayatına başlamıştır. Bu gazete içeriği bakımından hükümet yanlısı haberler yayınlamıştır. 1721 tarihinde, hükümetten bağımsız, ilk haftalık gazete Boston Eyaleti'nde " New England Courant " olarak çıkarılmıştır.

^{*} Araş. Gör., İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo Televizyon ve Sinema Bölümü

Kolonilerde çıkarılan bu gazeteler, diğer kolonilerin yüzeysel haberlerinden, haftalar hatta aylar öncesine dayanan eskimiş dış haberlerden, iş ilanlarından ve toplumdaki politik ve dinsel tartışmalar hakkında editörün yazmış olduğu deneme yazılarından oluşmaktadır. Bu gazetelerin yerel haber işlevlerine broşürler, basılı el ilanları, kilise ve şehir toplantıları gibi daha etkin iletişim sistemleri gölge düşürmekteydi.

Bağımsızlık Savaşı Gazeteleri

ABD' de Bağımsızlık Savaşına kadar, çoğunluğu haftalık ve haftada üç kezden fazla çıkmayan kırk-dört gazete bulunmaktadır. Bağımsızlık Savaşı ile beraber, bu gazeteler büyük bir karışıklığın içine itilmişlerdir. Savaş esnasında, bu gazetelerin bir çoğu işgalci Britanya askerleri tarafından kapatılırken, bir kısmında Avrupa'daki ikmalcilerden kağıt ve malzeme elde edemediklerinden dolayı yayınlarını durdurmak zorunda kalmışlardır.

Bağımsızlık Savaşı'nın sona ermesi, basın özgürlüğünü teminat altına alan ve yayımcıları koruma altına alan yasal hükümlerin gelmesine olanak tanımıştır. 1787 tarihli ABD Federal Anayasası ilk kez değişikliğe uğrayarak, 1791 tarihinde Birinci Ek Madde (First Amendment) " Kongre söz veya basın özgürlüğünü sınırlayan kanun yapamaz " hükmü getirilmiştir. Bu madde ile beraber, basın özgürlüğü Anayasal teminat altına alınmıştır. Daha sonra, Kongre 1798 yılında hükümet alehine " yanlış, lekeleyici ve kötü niyetli bir yazı " yayınlamayı suç sayan Yabancı ve Fesat Yasası'ni çıkarmıştır.

Bağımsızlık Savaşı, gazetelerin gelişimi için istikrarlı kurumsal ve yasal düzenlemelerin yapılmasına neden olmuş.

Bu da, Bağımsızlık Savaşı sonrası gazeteler kuşağının politik uçlara bölünerek gelişmelerine neden olmuştur.

Parti Gazeteleri

Bu basın hareketi, George Washington'nın başkanlığı ile 1830' da başlayıp 1840' lara kadar gazetelere egemen olarak iç savaşa kadar sürdü. Gazeteler, siyasi partiler ile yakın ilişkiye girmekle kalmayıp, onları yazmış oldukları yazıları ile şiddetli bir biçimde desteklediler. Kendi partisine veya politikacılarına muhalif olanlara karşı savaş açtılar. Bunlara rağmen, editörler bireylerin kişiliklerine saldırma, onların özel yaşamlarını izleme ve tüm zayıflıklarını, kusurlarını açığa vurma geleneklerini terk ettiler.

Küçük, broşüre benzeyen bu parti gazeteleri yapılan bir yoruma göre "toplumun kaynaklarını şimdiye kadar kirletmiş en degersiz, adı, sahte, gurursuz, aşağılık, onurunu satmaya hazır yayınlardır."

Peni (Penny) Gazeteleri

Peni basını olarak adlandırılan bu gazetecilik akımının ürünü, sokak satıcıları tarafından bir veya iki sente satılan gazetelerdi. Bu gazetelerin amacı, yeni okurlara dünya hakkında öğretici bilgiler vermekti. Bu gazeteler, ticaretle uğraşan seçkin sınıfın değil, orta sınıf toplumunun olaylarını yansıtmaktaydılar. İç savaş zamanında da peni gazeteleri kölelik sorunu hakkında makaleler yazarak, politik olaylarda parti basınının etkisini azalttırları.

Yeni Gazetecilik Akımı

Bu gazetecilik akımı Amerikan basınına birçok yenilikler getirmiştir. Bu yenilikler, personel organizasyonu ve yerel haber toplama şebekelerinin geliştirilmesi, gazeteler için reklam desteği sağlayarak gazete fiyatlarını iki veya üç sentte tutulması, sütunları kişiselliğten uzak tutarak yeni sütunların tarafsızlığa taşınması, çalışan sınıfların desteklenmesi, çarpıcı ve büyük başlıkların kullanılmasıdır. Bu akımın öncülüğünü Joseph Pulitzer'in, 1878'de kurduğu St. Louis Post-Dispatch isimli gazete yapmıştır.

1900'lerde Amerikan Gazeteleri

Bu yıllarda haber yazım tekniklerinde büyük gelişmeler olmuş. Haberin en göz alıcı noktalarını ilk birkaç paragrafta özetleyen ve kalan ayrıntıları bir önem sırası içerisinde düzenleyen haber yazma teknikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca, haber personelinin ihtisaslaşması, haberlerin türlerine göre ayrılması, telefon ve daktilonun habercilikte kullanılması haber odalarına farklı bir atmosfer getirmiştir. Bu dönemde, gazetelerin verdiği haberler objektif, karşılaşmalıdır ve bilgilendirici nitelikler taşımaktaydı. Gazeteler, 1910¹ lara kadar olan dönemde içerisinde kendilerini geliştirdiler. 1910 yılında toplam gazete sayısı 2433 iken, bu sayı Birinci Dünya Savaşı yıllarında 2600 çıkmıştır. Daha sonra, bu sayı 1916-1943 yılları arasında azalarak, 1943¹ de 1760¹ a düştü.

1920¹ li yıllarda, sansasyonalizm akımının etkisiyle, "Jazz Gazeteciliği" olarak bilinen yeni bir akım ortaya çıktı. Bu gazetecilik türü, cinayet, sansasyon, spor konularına ağırlık

veren ve daha fazla resim kullanan bir yayın ilkesi benimsememiştir.

Yetersiz reklam ve okuyucu kitlesine sahip olan zenci girişimcilerin gazeteleri ABD'de marginal varlıklarını sürdürmeye devam etmişler. 1920' de Amerika'da 492 zenci gazetesi varken, bunların sayısı 1970' de 325 düşmüştür. Bu gazetelerin hiçbirini günlük olarak yayınlanmamıştır.

1930' larda yorumsal habercilik anlayışında gelişmeler olmuştur. Eleştirmenler sadece gerçekleri ele geçirmek gibi kör bir yaklaşımın yaygın olduğu dünyada, mesleki konumlarını koruyabilmek için yorumsal habercilik anlayışını benimsemişlerdir.

ABD' nin ikinci dünya savaşına girmesiyle beraber, deniz aşırı gazetecilik alanında büyük gelişmeler olmuştur. Savaş boyunca, 1500 Amerikan muhabiri Avrupa, Afrika ve Pasifik cephelerine gönderilmiştir. İkinci Dünya Savaşı' nda ilk kez radyo muhabirleri ve kadın savaş muhabirleri görülmüştür.

1960'larda Tarafsız Gazeteler

1960' li yıllarda, ortaya çıkan yorumsal habercilik anlayışının genç muhabirler tarafından kabul görmesi sonucu kuşaklar arası çatışmalar yaşanmış. Genç muhabirler, yazılarında kendi tutkularını ve ilgi alanlarını belirtmek istemişlerdir. Genç muhabirlerin, 1960' li yillardaki bu başkaldırısı sürtüşmenin sürekliliğinden değil, aynı zamanda kültürel ve toplumsal bir hareketin göstergesi olmasından kaynaklanmaktadır.

Bu yıllarda, gazeteler televizyonun rekabetini hissetmeye başlamışlar. Bu nedenle, bazı muhabirler,

televizyonun spot haberleri ele alabilme avantajı ile rekabet edebilmek için, araştırmacı ve yorumsal haberciliğe yönelikleri gerektiği düşüncesini savunmuşlardır.

1970 Sonrası Amerikan Gazeteleri

1970' li yıllarda, basın endüstrisi ırkçılık, cinsellik ve tutuculuğun hissedilmesiyle giderek artan eleştirilere maruz kalmıştır. Basın kuruluşlarına olan baskılar artmış, haber merkezlerinin aranması yetkileri ve haber muhabirleri, kaynaklarını açıklamaya zorlayan mahkeme kararları ile karşı karşıya kalmışlardır.

Haber medyaarı arasındaki rekabet 1970' li yıllarda hızlanırken, gazetelerin karşısına uydu iletişimini kullanan, haber programlarını genişleten televizyonlar çıkmış. 1980' li yıllarda ise, eski metropolitan gazeteleri, banliyölerin gelişmesi ve Güney Eyaletleri' nde yeni küçük gazetelerin kurulması ile yok olmaya başlamıştır.

1990'larda Amerikan Gazeteleri

1990'lı yıllara gelindiğinde Amerikan günlük gazetelerinin, rekabet dolu karmaşık medya pazarı içinde dinamizme sahip oldukları gözlenmiştir. 1990-1992 yıllarında ortaya çıkan ekonomik durgunluğu, üretim ve dağıtım yöntemlerini değiştirek, yeni teknolojilere büyük yatırımlar yaparak aşmaya çalışmışlardır. Bütün bu tedbirlere rağmen, gazete sayısında hissedilir bir azalma olmuştur. Bunun sebebi ise, endüstri içi rekabet, kullanılan baskı teknolojisinin yetersizliği, büyük gazete zincirlerinin büyümesi, okuyucu ve

reklamları gazetelerden uzaklaştıran diğer kitle iletişim araçlarının artışı olmuştur.¹

1980-1990 yılları arası

Günlük Tirajdaki Artış	+0.3%
Pazar Günü Tirajı Artışı	+26.8
Yetişkin Artışı	+ 44.1
Ev sayısı artısı	+ 44.5

30 Eylül 1994 Tarihi ile İlk 20 Gazetenin Tirajları

Gazeteler

m: Sabah baskı

a: Günlük baskı

Wall Street Journal (New York, NY)	(m)	1.818.562
USA Today (Arlington, NY)	(m)	1.494.929
Times (New York, NY)	(m)	1.141.366
Times (Los Angeles, CA)	(m)	1.089.690
Post (Washington, DC)	(m)	813.908
Daily News (New York, NY)	(m)	764.070
Newsday (Long Island/New York, NY)	(a)	747.890
Tribune (Chicago, IL)	(m)	690.842
Free Press (Detroit, MI)	(m)	656.116
Chronicle (San Francisco, CA)	(m)	544.253
Globe (Boston, MA)	(m)	507.647
Mornning News (Dallas, TX)	(m)	493.837

¹ Doç Dr. Yasemin G. İnceoğlu, ABD'de Medya, İstanbul: Der Yayınları-152, 1994, s.9-29.

Inquirer (Philadelphia, PA)	(m)	486.586
Star-Ledger (Newark, NJ)	(m)	473.553
Chronicle (Houston, TX)	(a)	413.448
Star Tribune (Minneapolis, MN)	(m)	410.754
Herald (Miami, FL)	(m)	403.555
Plain Dealer (Cleveland, OH)	(m)	395.791
Post (New York)	(m)	(394.431)
Union-Tribune (San Diego)	(a)	383.287 ²

1990' larda ABD'de Gazetecilik

Amerika Birleşik Devletleri'nde, son yıllarda yapılan araştırmalar Amerika'lıların basına çok fazla bir şekilde inanmadığını göstermiştir. Geçen sene Chicago Üniversitesi, Ulusal Görüş Araştırma Merkezi' nin yaptığı bir araştırmaya göre: Halkın sadece %11'nin basına güvendiğini, halkın %2' sinin gazetedede her okuduğu şeye inandığını ve %5' nin ise televizyon haber kanallarında seyrettiği her şeye inandığını tespit etmiştir.³ Bir yandan iyi eğitim görmüş halk kesimi gazetelerden kaliteli habercilik beklerken, diğer yandan halkın büyük bir kısmı gazete okuma alışkanlıklarını geliştirememiştir. Özellikle 30 yaşın altındaki Amerika'lılar ayrıntılı gazete makaleleri okumak istememektedirler. Yapılan başka bir araştırmaya göre: ABD' deki yetişkinlerin 1/3' ünün günlük tek bir gazete bile satın almadığını ortaya koymuştur.⁴ Bu araştırmalardan anlaşılabileceği üzere, Amerika'lıların yazılı basına

² The World Almanac and Book of Facts, New Jersey: Funk & Wagnalls Corporation, 1994, s. 305.

³ Marvin Kalb, "Practicing Deception In the Pursuit of Truth," Washington Post, 24 Mart 1997, s. A19.

⁴ Doç. G. İnceoğlu, Çeşitli Ülkelerde Medya, İstanbul: Der Yayınları-132, 1994, s. 51-55.

göstermiş olduğu ilgi diğer gelişmiş ülkelerin vatandaşlarının yazılı basına gösterdiği ilgiden çok düşüktür. Örneğin; İngiltere' de 15 yaşın üzerindeki her üç kişiden ikisi ulusal sabah gazetesi okurken, Japonya' da ise her 1000 kişiye düşen gazete sayısı 584' dür.

Amerika Birleşik Devletleri'nde, gazetecilik mesleğini seçenlerin hemen hepsi üniversite diplomasına sahip olduğu gibi, mezuniyet sonrası hukuk, iletişim veya siyaset bilimi konularında staj görmektedirler.⁵ Yapılan araştırmalar Amerika' da gazetecilerin %82'sinin diplomalı olduğunu ve %6'lık bir kısmının da doktora eğitimi aldığıını göstermiştir. Bugün gazetecilik mesleğine başlayan her sekiz kişiden yedisinin gazetecilik okullarından mezun olduğu görülmektedir. Bu gazeteci kitlesinin büyük bir kısmının yaşı, 25 ile 30 arasında değişmektedir. Ayrıca, bu gazeteci kitlesinin %36'sı profesyonel derneklerde üyedir. Politik olarak Amerika' li gazeteciler, kendilerinin sol görüşlü partilere daha yakın olduklarını söylemektedirler. 1156 gazeteci arasında yapılan bir araştırmaya göre, gazetecilerin politik görüşlerine göre dağılımı aşağıdaki gibidir:

- Sol görüşlü gazeteciler: %47
- Ortada (tarafsız) kalanlar: %43
- Sağ görüşlü: %22

1992 yılında yapılan başka bir araştırma ile, Amerika' li gazetecilerin nitelikleri ve davranışları belirlenmek istenmiştir. Bu araştırma da ele alınan önemli kriterler: Gazetecilerin uzmanlık alanları, cinsiyet, eğitim, politik görüşleri ve iş ahlaklısı. Elde edilen sonuçlar:

- Gazetecilerin ortalama yaşı 36.

⁵ Ibid.

Gazeteciler ortalama olarak bu mesleği 12 yıl yapıyorlar.

Bayan ve erkek gazetecilerin sayısı hemen hemen eşit. Üçte ikisi erkek (%66).

Yapılan başka bir araştırmaya göre: Amerika'lı her beş gazeteciden dördü, devlete veya kişilere ait (confidential) dokümanların gazeteciler tarafından izinsiz olarak kullanılmasını uygun görmektedirler.⁶

ABD' nin En Büyük Haber Ajansları: AP ve UPI

ABD' de haber ajanslarının kuruluşu 19. yy'ın ortalarına rastlar. 1846-1848 yılları arasında New York' da yayınlanan altı gazete, haber toplamaktaki güçlükleri yenmek ve ağır masrafların önüne geçmek düşüncesi ile biraraya gelerek, bir kooperatif halinde AP (Associated Press) kurdular. Haberde güvenilirlik ve hız açısından gazeteciliğin bel kemигini oluşturan AP, tüm gücünü Amerikan yazılı basından almaktadır.

1958 yılında, "United Press" ve "International News Service" ajansları birleşerek UPI (United Press International) kurdular. 1930' larda yapılan bir araştırmada, AP daha güven verici bir haber ajansı olmasına karşın, 1963' de yapılan başka bir araştırma sonucuna göre: UPI' nin haberlerinin daha yorumlayıcı, yerel ve renkli haberler kullanan, boşlukları doldurucu nitelikte olduğunu ortaya koymuştur. UPI radyo-TV yapımcılarından destek görmüştür.

⁶John Henningham, "Journalism in the United States and Australia: Some Comparisons," Washington: University of Washington, Home Page, 1997.

1971 yılında 1300 gazeteci arasında yapılan bir araştırma sonucunda: En güvenilir haber ajansı olarak AP seçilirken, UPI beşinci sırada yer almıştır. UPI birçok ekonomik sorunlarla karşı kalmış ve bu sebepten dolayı birçok defalar el değiştirmek zorunda kalmıştır. UPI her zaman kar amacı güden bir kuruluş iken, rakibi AP abonelerce desteklenen, masrafları karşılanan ve kar amacı gütmeyen bir kurum olmuştur.⁷

ABD' de Dergiler

Amerikan dergi piyasası, son derece geniş bir konular yelpazesi oluşturur. Bu dergiler çok geniş bir okuyucu kitlesine hitap ederler.

Amerika' nın En Çok Okunan İlk Yirmi Dergisi (31 Aralık 1993 İtibarı İle)

Derginin İsmi	Tirajı
Reader's Digest	16.261.968
TV Guide	14.122.415
The Conde Last Select	11.039.917
National Geographic	9.390.787
Better Homes & Gardens	7.600.690
Good Housekeeping	5.162.597
Ladies Home Journal	5.153.565
Family Circle	5.114.030
Woman's Day	4.858.625

⁷ Doç. G. Inceoğlu, Çeşitli Ülkelerde Medya, İstanbul: Der Yayınları-132, 1994, s. 27-31.

McCall's	4.605.441
Time	4.103.772
People	3.446.569
National Enquirer	3.403.330
Playboy	3.402.617
AAA World	3.400.807
Sports Illustrated	3.356.729
Redbook	3.345.451
Prevention	3.220.763
Newsweek	3.156.192
American Legion	3.004.913 ⁸

Amerika' da Gazetecilik Eğitimi

Gazetecilik Eğitimi Veren Üniversiteler

Aşağıda Amerika Birleşik Devletleri' nde, gazetecilik alanında eğitim veren bütün üniversitelerin isimlerini alfabetik sıralamaya göre bulabileceksiniz.

A

- The Abilene Christian University Department of Journalism and Mass Communication
- ACTLab - The Advanced Communication Technologies Laboratory (University of Texas at Austin)
- The American University School of Communication
- The Annenberg School for Communication (University of Pennsylvania)
- The Annenberg School of Communication (University of Southern California)
- The Antioch College Department of Communication and Media Arts
- Arizona State University, The Walter Cronkite School

⁸ *The World Almanac and Book of Facts*, New Jersey: Funk & Wagnalls Corporation, 1994, s. 306.

of Journalism and Telecommunication •The Auburn University Department of Communication.

B

•The Ball State University Department of Journalism •The Bloomsburg University Department of Communication •The Boston University College of Communication •The Boston University Multimedia Lab •The Bowling Green State University Department of Telecommunications •The Bradley University College of Communications and Fine Arts •The Brigham Young University College of Fine Arts and Communications •The Brown University Department of Modern Culture and Media.

C

•The California State University at Chico Department of Journalism •The California State University at Fullerton School of Communications •The Chapman University Department of Film and Television •The Columbia University Center for New Media •The Columbia University Graduate School of Journalism •The Walter Cronkite School of Journalism and Telecommunication (Arizona State University).

E

•The Eastern Illinois University Journalism Department.

F

•Florida International University School of Journalism and Mass Communication.

G

- The Georgia Institute of Technology School of Literature, Communication and Culture
- Henry W. Grady College of Journalism and Mass Communication (University of Georgia).

H

- The Hamline University Department of Communication Arts
- Harvard University, The Joan Shorenstein Barone Center on the Press, Politics and Public Policy.

I

- The Indiana University School of Journalism.

K

- Kansas State University, The A. Q. Miller School of Journalism and Mass Communications
- The Kent State University School of Journalism and Mass Communication.

L

- The Lehigh University Department of Journalism and Communication
- Louisiana State University, The Manship School of Mass Communication.

M

- The Manship School of Mass Communication (Louisiana State University)
- The Marquette University College of Communication
- The Massachusetts Institute of Technology Media Lab
- The Medill School of Journalism (Northwestern University)
- The Michigan State University School of

Journalism •The A. Q. Miller School of Journalism and Mass Communications (Kansas State University).

N

•Newhouse School of Public Communication (Syracuse University) •The New York University Department of Journalism and Mass Communication •The Northeast College of Communications (Boston) •Northwestern University, The Medill School of Journalism.

O

•The Ohio University School of Interpersonal Communication •Ohio University, The E. W. Scripps School of Journalism.

P

•The Poynter Institute for Media Studies.

R

•The Reynolds School of Journalism (University of Nevada, Reno)

Rutgers, the State University of New Jersey School of Communication, Information & Library Studies.

S

•The San Francisco State University Department of Journalism
•The San Jose State University School of Journalism and Mass Communications •The E. W. Scripps School of Journalism (Ohio University) •The Joan Shorenstein Barone Center on the Press, Politics and Public Policy (Harvard University)
•Southampton College Department of Communication Arts

- Southern Illinois University at Carbondale, School of Journalism
- The State University of New York at New Paltz Department of Communication
- The SunSITE Communications Archive (University of North Carolina)
- Syracuse University, Newhouse School of Public Communication.

U

- The University of Alabama College of Communication
- The University of Alaska at Anchorage Department of Journalism and Public Communication
- The University of California at Berkeley Graduate School of Journalism
- The University of Colorado School of Journalism and Mass Communications
- University of Dayton, Department of Communication
- The University of Florida College of Journalism and Communications
- University of Georgia, The Henry W. Grady College of Journalism and Mass Communication
- The University of Hawaii at Manoa Department of Communication
- The University of Illinois College of Communications
- University of Iowa School of Journalism and Mass Communication
- University of Kansas, The William Allen White School of Journalism and Mass Communications
- The University of Maine Department of Communications and Journalism
- The University of Maryland at College Park College of Journalism information
- The University of Maryland at College Park College of Journalism WWW server
- The University of Minnesota Department of Journalism
- The University of Missouri at Columbia School of Journalism
- The University of Missouri at Columbia Journalism Graduate Program
- The University of Montana School of Journalism

- University of Nevada at Reno, The Reynolds School of Journalism •The University of North Carolina School of Journalism and Mass Communication •University of North Carolina, The SunSITE Communications Archive •The University of Oregon School of Journalism and Communications •University of Pennsylvania, The Annenberg School for Communication •The University of South Carolina College of Journalism and Mass Communication •University of Southern California, The Annenberg School of Communication •The University of Southern California Entertainment Technology Center •The University of Texas at Austin College of Communication •The University of Texas at Austin ACTLab - The Advanced Communication Technologies Laboratory •The University of Tulsa College of Communication •The University of Washington School of Communications •The University of Wisconsin at Madison School of Journalism and Communications •The University of Wisconsin-Milwaukee, Department of Mass Communications •The University of Wisconsin at River Falls Department of Journalism •The University of Wisconsin at Stevens Point Department of Communication •The Utah State University Department of Communication.

V

- The Vanderbilt University Department of Communication Studies and Theater.

W

- Western Michigan University Department of Communication •Western Washington University

Department of Journalism •The William Allen White School of Journalism and Mass Communications (University of Kansas).⁹

Gazetecilik Eğitimi Veren Bir Okulun Ders Programının İncelenmesi

Amerika Birleşik Devletleri'nde gazetecilik ve iletişim konularında eğitim veren bir üniversitenin, gazetecilik bölümünün lisans düzeyindeki ders programını aşağıda vereceğim. Bu okulun ismi "Walter Cronkite of Journalism and Telecommunication." ve bu okul Arizona State University de bulunmaktadır. Bu okula kabul edilmek için başvuru yapan öğrenciler, İngilizce dil bilgisi yeterliliklerini ispatlamış olmaları ve dakikada en az 30 kelime daktilo edebilmeleri gerekmektedir. İngilizce dil bilgisi yeterliliğinin kanıtlanması, alınan dilbilgisi imtihanının başarı ile verilmesine veya okulun vermiş olduğu dil bilgisi derslerinin başarıyla tamamlanmasına bağlıdır. Öğrenciler ikinci sınıfın sonlarına doğru, danışmanları ile beraber uzmanlaşmak istedikleri alanı seçerler. Bu alanlar: Sosyal bilimler, Yunan ve Latin edebiyatları üzerine çalışmalar ve pozitif bilimlerdir. Öğrenciler belirlemiş oldukları alanda beş değişik dersi almak zorundadırlar. Ayrıca öğrenimlerinin ilk ve son yıllarında üç tane politika bilimleri ile ilgili dersleri, bir tane tarih ve bir de ekonomi ile ilgili dersleri alabilirler. Okulun, öğrencilerine verdiği temel gazetecilik dersleri:

Gazetecilik İçin Haber Yazımı.(3)
(Journalism Newswriting): Yazılı basın için haber yazımı. Zorunluluklar; başarılı bir şekilde İngilizce yeterlilik

⁹University of California, Santa Barbara information. Compiled and maintained by C. Hanterman for Political Science 17, 1997.

derslerinin tamamlanması ve dakikada en az 30 kelime yazabildiğinin gösterilmesi.

Haber Hazırlama. (3) (Reporting): Haber toplamanın, röportaj yapmanın ve detaylı bir raporun nasıl hazırlanacağının temelleri. Zorunluluklar: Gazetecilik için haber yazımı, seçilen dal.

Yayıncılığa Giriş. (3) (Introduction to Editing): Haber başlıklarının yazımı. Kişisel bilgisayarlar kullanarak yazılıara baskıya hazırlamak. Zorunluluklar: Haber hazırlama ve seçilen dal.

Fotoğrafçılık I. (3) (Photojournalism): Fotoğraf çekimi, filmlerin banyo edilmesi ve gazeteler ve dergiler için banyo edilen filmlerin basımı. Zorunluluklar: Öğrenciler kendi fotoğraf makinalarını getirmeli.

Halkla İlişkiler Teknikleri. (3) (Public Relations Techniques): Teorik ve pratik olarak halkla ilişkiler tekniklerinin öğretilmesi. Zorunluluklar: Gazetecilik için haber yazımı, seçilen dal.

Yazı işlerinin Yorumu. (3) (Editorial Interpretation): Basının kamuoyu üzerindeki etkisi. Yazı işlerinin olayların yorumlanması ve analizindeki rolü. Gazetecilik için haber yazımı.

İleri Düzeyde Yayıncılık. (3) (Advanced Editing): Teorik ve pratik olarak gazetelerin baskıya hazırlanması. Resimlerin ve hikayelerin seçimi. Zorunluluklar: Yayıncılığa giriş..

Ticari ve Endüstriyel Yayınlar. (3) (Business and Industrial Editing): Teorik ve pratik olarak dergilerin, broşürlerin, endüstriyel magazinlerin tasarılanması. Zorunluluklar: Halkla ilişkiler teknikleri.

Halkla İlişkiler için Yazım. (3) (Writing for Public Relations): Organizasyonların bölümleri ve halkla ilişkiler ajanslarında staj yapanlar için özel yazı tekniklerinin geliştirilmesi. Zorunluluklar: Gazetecilik için haber yazımı.

Halk İle İlişkili Haber Yazımı. (3) (Reporting Public Affairs): Mahkeme, okul, hükümet, belediyeler, sosyal problemler gibi halkın ilgilendiren her türlü olayın haber olarak yapılması. Zorunluluklar: Gazetecilik için haber yazımı.

Ticari Haber Yazımı. (3) (Business Reporting): Ekonomik verilerin değerlendirilmesi ve bu elde edilen değerlendirmelerin habere dönüştürülmesi. Zorunluluklar: En az üç saatlik bir ekonomi dersinin alınması ve gazetecilik için haber yazımı.

Dergi Yazımı. (3) (Magazine Writing): Dergiler için makale yazımı ve bunların pazarlanması. Zorunluluklar: Gazetecilik için haber yazımı.

Fotoğrafçılık II. (3) (Photojournalism II): Teorik ve pratik olarak fotoğraf çekimi ile ilgili her türlü konunun üzerinde detaylı çalışma. Zorunluluklar: Fotoğrafçılık I.

Fotoğrafçılık III. (3) (Photojournalism III): İleri düzeyde teorik ve pratik olarak fotoğrafçılık, fotoğraflar ile ilgili ödevler, fotoğrafların renkli, siyah ve beyaz tasvir edilmesi. 2 saat ders, 2 saat laboratuar. Zorunluluklar: Fotoğrafçılık II.

Yazılı Basının Yönetimi. (3) (Print Media Management): Gazetelerin veya dergilerin pazarlanması, yönetimi ile ilgili olarak yöneticilerin karşılaşıkları sorunların analizi.

Precision Journalism. (3): Seçim sonuçlarının, araştırmaların, anketlerin ve rakamsal kaynaklı haberlerin yazımı. Zorunluluklar: Gazetecilik için haber yazımı.

Detaylı Haber Yazımı. (3) (**Depth Reporting**): Öğrencilere, gazeteler ve dergiler için detaylı olarak haber yazın stratejilerinin öğretilmesi. Zorunluluklar: Gazetecilik için haber yazımı.

Gazetecilik Öğretme Yöntemleri. (3) (**Methods of Teaching Journalism**): Derslerin veriliş yöntemleri, organizasyonu ve gazeteciliğe uygun bir konunun sunulması. Zorunluluklar: 300' lü derslerin üzerinde, 6 saatlik gazetecilik dersinin alınması.¹⁰

KAYNAKÇA

- Doç Dr. Yasemin G. İnceoğlu, ABD'de Medya, İstanbul: Der Yayınları-152, 1994.
- Doç. Yasemin G. İnceoğlu, Ceşitli Ülkelerde Medya, İstanbul: Der Yayınları-132, 1994.
- Marvin Kalb, "Practicing Deception In the Pursuit of Truth," Washington Post, 24 Mart 1997.
- John Henningham, "Journalism in the United States and Australia: Some Comparisons," Washington: University of Washington, Home Page, 1997.
- The World Almanac and Book of Facts, New Jersey: Funk & Wagnalls Corporation, 1994.

¹⁰ Internet, Home Page, Walter Cronkite School of Journalism and Telecommunication, 1997.

- University of California, Santa Barbara information.
Compiled and maintained by C. Hanterman for Political
Science 17, 1997.
- Internet, Home Page, Walter Cronkite School of
Journalism and Telecommunication, 1997.
- Internet, Home Page, The Poynter Institute for Media
Studies, 1997.